

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 19 octombrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2018, în privința inculpatului

Scripnicov Alexandr XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 30.07.2018 - 19.10.2018,
instanța de apel: 15.11.2018 - 11.12.2018,
instanța de recurs: 03.09.2019 - 06.11.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 19 octombrie 2018, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Scripnicov Alexandr a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora pe un termen de 5 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe termen de probă de 4 ani.

Cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul lui Scripnicov A. în beneficiul statutului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea constatării tehnico-științifice nr. XXXXX din 14.06.2018 în suma de 1680 lei, a fost respinsă, cheltuielile respective fiind trecute în contul statului, conform prevederilor art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Scripnicov A., în timpul zilei de 12.04.2018, aflându-se în mun. Chișinău, urmărind scopul păstrării ilegale a analogilor drogurilor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopul său, a păstrat asupra sa masa vegetală uscată și mărunțită de culoare galbenă cu greutatea de 1,046 gr., ambalată într-un pachet din hârtie, până la orele 19⁰⁰, când a fost reținut de colaboratorii BRO a DP pe str. XXXXX, XXXXX, mun. XXXXX, și escortat la IP pe str. Ion Creanga, 82, mun. Chișinău, unde pachetulul respectiv a fost ridicat de colaboratorii IP Buiucani, mun. Chișinău.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. XXXXX din 14.06.2018, s-a stabilit că masa vegetală uscată și mărunțită de culoare galbenă (1,046 gr.) ridicată de la Scripnicov A. la 12.04.2018, conține cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201, care în HG nr. 1088 din 05.10.2004 „Cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului”, nu este inclus. În contextul scrisorii nr. 4976 din 14.04.2017 parvenite de la IMSP Dispensarul Republican de Narcologie de comun cu Comitetul Permanent de Control asupra drogurilor, substanța MDMB(N)-2201 este analog al substanței AB-PINACA-CHM, care e inclusă în „Lista nr.2. Substanțe psihotrope. Tabelul I. Substanțe stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale”, HG RM nr. 1088 din 05.10.2004).

Conform pct. 193 a HG nr. 79 din 23.01.2006, „Cu privire la Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora”, AB-PINACA-CHM de 1,046 gr., constituie proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că, inculpatul a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la urmărirea penală, pe care le acceptă și asupra cărora nu are obiecții.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca păstrarea analogilor drogurilor, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare.

Instanța a statuat că, conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, ce se aplică de instanțele de judecată, în numele Legii, persoanelor ce au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit cărui persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă, în limitele fixate și în strictă

conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Ori, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea imputată lui Scripnicov A. este una gravă care se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, însă acesta beneficiază, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de o reducere cu $\frac{1}{3}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege. Reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, urmând a fi stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora pe un termen de 5 ani.

În corespundere cu prevederile art. 90 alin. (1), (2) Cod penal dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente. Termenul de probă se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 5 ani.

Având în vedere termenul pedepsei cu închisoarea stabilită inculpatului și ținând cont de faptul ca acesta a săvârșit o infracțiune gravă, dar a recunoscut vina, are antecedente penale stinse, circumstanțe agravante lipsesc, a conchis că executarea pedepsei stabilite nu este rațională, motiv pentru care este necesar de a dispune suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probă de 4 ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă, cu condiția că acesta în termenul de probă nu va săvârși alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Totodată, instanța a remarcat că, cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei solicitate spre a fi încasate în cadrul prezentului proces, sunt compuse din cheltuielile suportate pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică, însă, aceste cheltuieli nu urmează a fi suportate de către inculpat, în

condițiile în care, potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Prin urmare, solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei, urmează a fi respinsă.

3. Procurorul în Procuratura num. Chișinău, Oficiul Buiucani, Sergiu Zamă a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Scripnicov A. să fie condamnat la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de ocupa funcții de administrare a bunurilor altor persoane și de a exercita activitatea legată de circulația substanțelor narcotice și psihotrope pe un termen de 5 ani, cu încasarea din contul acestuia în beneficiul statului a cheltuielilor legate de efectuarea constatării tehnico-științifice în sumă de 1680 lei.

Apelantul a invocat că, nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional ca inculpatul să nu execute pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege și solicitată de acuzare pentru fapta săvârșită.

Pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, care este o infracțiune gravă, este prea blândă și contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și a altor persoane.

Conform prevederilor art. 227 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Chiar și dacă instanța a considerat că cheltuielile legate de efectuarea constatării tehnico-științifice nr. XXXXX din 14.06.2018, nu urmează a fi suportate de Scripnicov A. acesta urma a-l elibera de plata cheltuielilor judiciare conform prevederilor art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, motivând soluția dată, dar nu făcând trimitere la prevederile art. 227 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânsului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului - că este fără antecedente penale, de comportamentul acestuia de până la comiterea infracțiunii și după aceea.

Din cele reținute poate fi trasă concluzia că inculpatul a recunoscut vina, cauza în instanța de fond a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, regretă de cele săvârșite și se căiește sincer.

Astfel, suntem în prezența multiplelor circumstanțe atenuante și în lipsa oricăror circumstanțe agravante: recunoașterea vinei și căința sinceră, acordul de a fi examinată cauza în baza probelor de la urmărirea penală cu recunoașterea necondiționată a vinei, iar infracțiunea comisă de către dânsul se atribuie la categoria infracțiunilor grave.

Mai mult, inculpatul este condamnat la pedeapsa închisorii pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora pe un termen de 5 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării ei, stabilindu-i un termen de probațiune 4 ani, ceea ce este perfect proporțional cu faptele comise, or, inculpatului se v-a afla 4 ani sub supravegherea strictă a colaboratorilor serviciului de probațiune.

Potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Conform alin. (3) a aceleiași norme, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Astfel, potrivit materialelor cauzei penale, inculpatul nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de careva venituri, de aceea instanța de fond justificat a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la inculpat, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică în mărime de 1680 lei, trecându-le în contul statului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, quantumul pedepsei numite inculpatului dar și modalitatea de executare a pedepsei închisorii aleasă de către instanța de fond nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta săvârșită dar și impactul social al ei.

În cauză nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoarea, ori, personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei bune conduite, care ar fi permis instanțelor de fond și apel de a da dovadă de clemență în privința respectivului.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului, cu suspendare condiționată a executării pedepsei, pentru infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, care este din categoria celor grave, este prea blândă și contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane.

În acest caz, instanța de apel era obligată să argumenteze motivat privind circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc temei pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

În situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or procurorul a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizei judiciare nr. 34/12/1-R din 14.06.2018. acesta constituind 1680 lei.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Pe lângă aceasta, instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate

inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de mențiunea din rechizitoriu că: „*Circumstanțe ce ar agravează vina învinuitului Scripnicov Alexandr conform art. 77 CP RM nu s-au stabilit*”, de faptul că inculpatul a recunoscut integral vina solicitând judecarea cauzei în procedură simplificată, nu are antecedente penale, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale și a cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestor chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs ordinar au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-a aplicat o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 19 Octombrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2018, în privința inculpatului Scripnicov Alexandr XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 decembrie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun